

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Президента

Благодійної організації

«Я ДОПОМОЖУ»

від 18 квітня 2025 року №31/2025

Олександр ЗЛАТІН

ПОЛІТИКА
запобігання та протидії
сексуальній експлуатації, сексуальному насильству
та домаганням у Благодійній організації «Я ДОПОМОЖУ»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ця Політика запобігання та протидії сексуальній експлуатації, сексуальному насильству та домаганням (далі – Політика) у Благодійній організації «Я ДОПОМОЖУ» (далі – Організація) визначає принципи, правила, стандарти та процедури запобігання, виявлення, реагування та протидії сексуальній експлуатації, сексуальному насильству, сексуальним домаганням та іншим формам гендерно зумовленого насильства у діяльності Організації.

1.2. Політика є внутрішнім нормативним документом Організацією та є обов'язковою для виконання всіма працівниками, членами органів управління, залученими спеціалістами, волонтерами, підрядниками, партнерами та іншими особами, які беруть участь у діяльності Організації або діють від її імені.

1.3. Політика розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Кримінального кодексу України;
- Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
- Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
- Закону України «Про протидію торгівлі людьми»;
- Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»;
- Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція);
- Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Ланцаротської конвенції);
- міжнародних стандартів захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA – Protection from Sexual Exploitation and Abuse);
- Статуту Організації, інших внутрішніх документів Організації та умов договорів з донорами.

1.4. Організація проголошує принцип нульової толерантності до будь-яких проявів сексуальної експлуатації, сексуального насильства, сексуальних домагань, гендерно зумовленого насильства та будь-яких форм дискримінації за ознакою статі.

1.5. Метою Політики є:

- запобігання сексуальній експлуатації, сексуальному насильству та сексуальним домаганням;
- забезпечення безпеки, гідності та прав бенефіціарів, працівників, волонтерів та інших осіб, які взаємодіють з Організацією;

- формування культури поваги, рівності та нульової толерантності до сексуальної експлуатації, насильства та домагань;
- забезпечення доступних і конфіденційних механізмів повідомлення про можливі порушення та належного реагування на них;
- дотримання вимог законодавства України, міжнародних стандартів та умов договорів з донорами.

1.6. У разі встановлення грантовою угодою або договором з донором додаткових чи більш суворих вимог щодо запобігання сексуальній експлуатації, сексуальному насильству та домаганням Організація дотримується таких вимог за умови, що вони не суперечать законодавству України.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

2.1. У цій Політиці терміни вживаються у такому значенні:

Сексуальна експлуатація – будь-яке фактичне або спроба зловживання вразливим становищем, владою чи довірою з сексуальною метою, включаючи, але не обмежуючись, отримання грошової, соціальної чи політичної вигоди від сексуальної експлуатації іншої особи. Це включає, зокрема, пропозицію грошей, товарів, послуг, працевлаштування, гуманітарної допомоги чи інших благ в обмін на сексуальні послуги.

Сексуальне насильство – будь-яке сексуальне діяння, спроба вчинити сексуальне діяння, коментарі чи загрози сексуального характеру, дії з примусу до торгівлі людьми з сексуальною метою або спрямовані проти сексуальності особи з використанням примусу, незалежно від відносин з потерпілою особою. Сексуальне насильство включає зґвалтування, сексуальні домагання та сексуальну експлуатацію.

Сексуальні домагання – будь-які форми небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, метою або наслідком якої є приниження гідності особи, зокрема створення залякуючої, ворожої, принизливої чи образливої обстановки. До сексуальних домагань належать, зокрема, небажані дотики, жести, жарти сексуального характеру, демонстрація порнографічних матеріалів, пропозиції інтимного характеру тощо.

Гендерно зумовлене насильство – насильство, спрямоване проти особи через її стать, або насильство, яке непропорційно зачіпає осіб певної статі. Включає фізичне, сексуальне, психологічне та економічне насильство.

Потерпіла особа (постраждала особа) – особа, яка зазнала або, як обґрунтовано вважається, зазнала сексуальної експлуатації, сексуального насильства, сексуальних домагань чи гендерно зумовленого насильства.

Суб'єкт Політики – працівник, член органу управління, залучений спеціаліст, волонтер, підрядник, партнер або інша особа, на яку поширюється дія цієї Політики.

Бенефіціар – фізична особа, яка отримує або має право отримувати благодійну допомогу, гуманітарну допомогу чи інші послуги від Організації.

Викривач – особа, яка добросовісно повідомляє про можливе порушення цієї Політики.

3. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

3.1. Політика поширюється на всіх суб'єктів Політики незалежно від посади, статусу, характеру відносин з Організацією та місця виконання обов'язків (в Україні чи за її межами).

3.2. Політика застосовується до всіх видів діяльності Організації, включаючи надання благодійної та гуманітарної допомоги, взаємодію з бенефіціарами, закупівлі, логістику, укладення договорів, роботу з донорами, партнерами, органами влади, а також до будь-яких ситуацій, пов'язаних з виконанням службових чи волонтерських обов'язків.

3.3. Політика також поширюється на поведінку суб'єктів Політики у позаробочий час, якщо така поведінка може негативно вплинути на репутацію Організації або на безпеку бенефіціарів.

4. ПРИНЦИПИ

4.1. Організація та всі суб'єкти Політики керуються такими принципами:

- 1) нульова толерантність до сексуальної експлуатації, сексуального насильства та сексуальних домагань;
- 2) законність та дотримання вимог законодавства України і міжнародних стандартів;
- 3) повага до гідності, прав і свобод людини;
- 4) пріоритет безпеки, гідності та прав постраждалої особи;
- 5) конфіденційність та захист персональних даних;
- 6) невідворотність реагування та відповідальності за встановлені порушення;
- 7) захист осіб, які добросовісно повідомляють про можливі порушення, від переслідування, дискримінації чи інших негативних наслідків;
- 8) гендерна рівність та недопущення дискримінації;
- 9) прозорість, підзвітність та неупередженість під час розгляду повідомлень і реагування на порушення.

5. ЗАБОРОНЕНІ ДІЇ

5.1. Суб'єктам Політики категорично забороняється:

- 1) вчиняти будь-які дії, що становлять сексуальну експлуатацію, сексуальне насильство або сексуальні домагання щодо бенефіціарів, колег, волонтерів, партнерів чи будь-яких інших осіб;
- 2) використовувати службове становище, повноваження, доступ до ресурсів Організації чи гуманітарної допомоги для отримання сексуальних послуг або будь-якої неправомірної вигоди сексуального характеру;
- 3) пропонувати, обіцяти або надавати гроші, товари, послуги, працевлаштування, гуманітарну допомогу чи інші блага в обмін на сексуальні послуги;
- 4) вступати у сексуальні або романтичні стосунки з бенефіціарами, особливо з особами, які перебувають у вразливому становищі (внутрішньо переміщені особи, діти, особи з інвалідністю, особи, які залежать від допомоги Організації тощо);
- 5) вчиняти будь-які дії сексуального характеру щодо неповнолітніх осіб (осіб, які не досягли 18 років), незалежно від згоди;
- 6) здійснювати небажані фізичні контакти, жести, коментарі, жарти сексуального характеру, демонструвати порнографічні матеріали або створювати ворожу, принизливу чи образливу обстановку;
- 7) використовувати службове становище для примусу до сексуальних стосунків або створення умов, за яких особа відчуває себе зобов'язаною погоджуватися на такі стосунки;
- 8) приховувати відомі факти сексуальної експлуатації, сексуального насильства чи домагань або перешкоджати їх розслідуванню;
- 9) здійснювати будь-які дії, що створюють видимість сексуальної експлуатації чи насильства або можуть завдати шкоди репутації Організації;
- 10) переслідувати, дискримінувати або чинити будь-який негативний вплив на осіб, які повідомили про можливе порушення цієї Політики, або на постраждалих осіб.

5.2. Організація не допускає використання благодійної діяльності, гуманітарної допомоги чи грантових коштів як прикриття для сексуальної експлуатації або торгівлі людьми.

6. ОСОБЛИВІ ЗАБОРОНИ ЩОДО ДІТЕЙ ТА ВРАЗЛИВИХ ОСІБ

6.1. Будь-які форми сексуальної експлуатації, сексуального насильства та сексуальних домагань щодо дітей категорично заборонені.

6.2. Суб'єктам Політики забороняється залишатися наодинці з дитиною у закритому приміщенні без присутності іншої дорослої особи, крім випадків, прямо передбачених

внутрішніми процедурами Організації або зумовлених необхідністю забезпечення безпеки чи надання невідкладної допомоги.

6.3. Особлива увага приділяється захисту осіб, які перебувають у вразливому становищі, зокрема внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, осіб, які залежать від гуманітарної допомоги, дітей та інших осіб, які можуть бути підвищено вразливими до експлуатації, насильства або зловживань.

6.4. Забороняється використовувати службове становище, доступ до гуманітарної допомоги, матеріальних ресурсів, послуг чи іншої підтримки для отримання сексуальних послуг, сексуальних переваг або встановлення сексуальних відносин.

7. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОРУШЕННЯ

7.1. Кожен суб'єкт Політики, а також бенефіціари та інші особи мають право повідомляти про відомі їм факти або обґрунтовані підозри щодо сексуальної експлуатації, сексуального насильства, сексуальних домагань чи інших порушень цієї Політики.

7.2. Повідомлення може бути подане:

- письмово на ім'я Президента Організації;
- на офіційну електронну адресу Організації;
- через спеціальний канал повідомлень, якщо такий створено;
- усно або іншим способом, що дає можливість зафіксувати повідомлення.

7.3. Повідомлення може бути анонімним. Анонімні повідомлення розглядаються за наявності достатньої інформації для їх перевірки.

7.4. Організація забезпечує конфіденційність інформації та захист осіб, які добросовісно повідомили про можливе порушення, а також постраждалих осіб. Забороняються переслідування, дискримінація, погрози чи інші негативні наслідки у зв'язку з поданням повідомлення або участю у його розгляді.

7.5. Завідомо неправдиве повідомлення, подане умисно з метою завдання шкоди іншій особі, може бути підставою для відповідальності відповідно до законодавства та внутрішніх документів Організації.

8. РЕАГУВАННЯ ТА ПЕРЕВІРКА ПОВІДОМЛЕНЬ

8.1. Президент Організації або визначена ним відповідальна особа забезпечує своєчасний та неупереджений розгляд повідомлень із дотриманням конфіденційності, захисту персональних даних та пріоритету безпеки постраждалої особи.

8.2. Під час розгляду повідомлення Організація:

- забезпечує конфіденційність інформації в межах, дозволених законодавством;
- вживає заходів для захисту постраждалої особи від подальшого насильства, тиску, переслідування чи інших негативних наслідків;
- за можливості сприяє отриманню постраждалою особою медичної, психологічної або правової допомоги;
- забезпечує неупереджений розгляд повідомлення та збір необхідної інформації;
- інформує заявника про результати розгляду в межах, що не порушують права інших осіб та вимоги законодавства.

8.3. За результатами розгляду можуть бути застосовані:

- внутрішня перевірка;
- дисциплінарні заходи;
- припинення трудових, цивільно-правових або партнерських відносин;
- вжиття заходів щодо відшкодування завданої шкоди;
- направлення інформації до правоохоронних або інших уповноважених органів у випадках, передбачених законодавством;
- удосконалення внутрішніх процедур Організації.

8.4. Інформація про повідомлення, його розгляд та результати зберігається з дотриманням вимог щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

8.5. Якщо під час розгляду повідомлення встановлено ознаки кримінального або адміністративного правопорушення, Організація діє відповідно до вимог законодавства України.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

9.1. Особи, винні у порушенні цієї Політики, несуть відповідальність відповідно до законодавства України, Статуту Організації, трудових та цивільно-правових договорів та внутрішніх документів Організації.

9.2. Залежно від характеру порушення може наставати дисциплінарна, матеріальна, цивільно-правова, адміністративна або кримінальна відповідальність.

9.3. Застосування заходів відповідальності не звільняє винну особу від обов'язку відшкодувати завдану шкоду у випадках та порядку, передбачених законодавством.

10. ОЗНАЙОМЛЕННЯ ТА НАВЧАННЯ

10.1. Усі суб'єкти Політики ознайомлюються з нею під підпис або іншим належним способом до початку виконання своїх обов'язків або у найкоротший строк після її затвердження.

10.2. Організація забезпечує інформування та навчання працівників, волонтерів та інших суб'єктів Політики щодо вимог цієї Політики, запобігання сексуальній експлуатації, сексуальному насильству та домаганням, порядку повідомлення про порушення та захисту постраждалих осіб.

10.3. Навчання проводиться під час прийняття на роботу або початку волонтерської діяльності та періодично надалі відповідно до потреб Організації.

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1. Ця Політика набирає чинності з дня її затвердження наказом Президента Організації.

11.2. Зміни та доповнення до Політики затверджуються наказом Президента Організації.

11.3. У разі зміни законодавства України положення цієї Політики застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству, до внесення відповідних змін.

11.4. Питання, не врегульовані цією Політикою, вирішуються відповідно до законодавства України, Статуту та внутрішніх документів Організації.

11.5. Контроль за виконанням цієї Політики здійснює Президент Благодійної організації «Я ДОПОМОЖУ» або визначена ним відповідальна особа.